



PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0441/2013

4.12.2013

SPRAWOZDANIE

w sprawie przyszłości stosunków UE-ASEAN
(2013/2148(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Reinhard Bütikofer

RR\1012376PL.doc

PE516.612v02-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	14
OPINIA KOMISJI ROZWOJU	15
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	20

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie przyszłości stosunków UE-ASEAN (2013/2148(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając główne ramy prawne regulujące stosunki z ASEAN, tj. umowę o współpracy między ASEAN i EWG, podpisaną w marcu 1980 r.¹,
- uwzględniając trwające negocjacje i/lub zawarcie siedmiu umów o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską a państwami członkowskimi ASEAN, tj. Brunei, Indonezją, Malezją, Filipinami, Singapurem, Tajlandią i Wietnamem,
- uwzględniając negocjacje w sprawie umów o wolnym handlu z Malezją, Tajlandią i Wietnamem oraz zawarcie umowy o wolnym handlu między UE a Singapurem,
- uwzględniając strategię UE pt. „Nowe partnerstwo z Azją Południowo-Wschodnią” z lipca 2003 r. (COM(2003)0399), w której za kluczowe priorytety uznaje się zintensyfikowanie handlu regionalnego i stosunków inwestycyjnych z ASEAN, a także dialog dotyczący określonych obszarów polityki,
- uwzględniając 7. Euroazjatyckie Partnerstwo Parlamentarne (ASEP) oraz 22. szczyt ASEAN,
- uwzględniając deklarację norymberską dotyczącą pogłębionego partnerstwa UE-ASEAN z marca 2007 r. oraz plan działania z listopada 2007 r.,
- uwzględniając plan działania na rzecz wzmocnienia pogłębionego partnerstwa UE-ASEAN (2013–2017) z Bandar Seri Begawanu, przyjęty w Brunei dnia 27 kwietnia 2012 r.,
- uwzględniając przystąpienie Unii Europejskiej do Traktatu o wzajemnych stosunkach i współpracy w Azji Południowo-Wschodniej w Phnom Penh z dnia 12 lipca 2012 r.²,
- uwzględniając 9. szczyt dialogu Azja-Europa (ASEM), który odbył się w Wientianie (Laos) w listopadzie 2012 r.,
- uwzględniając Fundację Azja-Europa (ASEF) utworzoną w lutym 1997 r. w celu stworzenia forum dialogu pozarządowego,
- uwzględniając program wspierania programu integracji regionalnej ASEAN-UE (APRIS), program wspierania integracji regionalnej ASEAN (ARISE) oraz regionalny instrument dialogu UE-ASEAN (READI) służące wspieraniu harmonizacji strategii politycznych i regulacji w sektorach pozahandlowych,

¹ Dz.U. C 85 z 8.4.1980, s. 83.

² Dz.U. L 154 z 15.6.2012, s. 1.

- uwzględniając wspólną deklarację UE-USA w sprawie regionu Azji i Pacyfiku z dnia 12 lipca 2012 r.,
- uwzględniając założenie dnia 8 sierpnia 1967 r. Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN),
- uwzględniając program wspólnoty gospodarczej ASEAN uzgodniony w 2007 r. i kartę ASEAN przyjętą w 2008 r.,
- uwzględniając pierwszą Deklarację praw człowieka ASEAN z dnia 18 listopada 2012 r., utworzenie Międzyrządowej Komisji ds. Praw Człowieka ASEAN (AICHR) oraz pierwsze rozmowy między AICHR a nowo wybranym specjalnym przedstawicielem Unii Europejskiej ds. praw człowieka Stavrosem Lambrinidisem, które miały miejsce dnia 8 maja 2013 r.,
- uwzględniając 14. szczyt ASEAN, który odbył się w 2009 r., oraz opracowanie planu działania w sprawie jednolitego rynku wspólnoty gospodarczej ASEAN, wspólnoty politycznej i bezpieczeństwa ASEAN i wspólnoty społeczno-kulturalnej ASEAN,
- uwzględniając 22. szczyt ASEAN, który odbył się w Brunei w dniach 24–25 kwietnia 2013 r.,
- uwzględniając 7. szczyt Azji Wschodniej, który odbył się w Phnom Penh dnia 20 listopada 2012 r. z udziałem przywódców z 17 krajów ASEAN, Chin, Japonii i Korei Południowej (ASEAN+3), Indii, Australii i Nowej Zelandii (ASEAN+6) oraz Stanów Zjednoczonych,
- uwzględniając porozumienie ASEAN w sprawie zarządzania kryzysowego i działań w sytuacjach nadzwyczajnych (AADMER),
- uwzględniając wspólne oświadczenie z ósmego spotkania ministrów opieki społecznej i rozwoju społecznego państw ASEAN wydane dnia 6 września 2013 r. w Phnom Penh w ramach przygotowań do szczytu państw ASEAN zaplanowanego na październik 2013 r. oraz zawarte w nim odniesienie, że dostęp do zabezpieczenia społecznego jest podstawowym prawem człowieka,
- uwzględniając swoje ostatnie rezolucje w sprawie państw członkowskich ASEAN, w szczególności rezolucję z dnia 11 września 2013 r. w sprawie negocjacji dotyczących umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Malezją¹, z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie sytuacji muzułmanów Rohingya², z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie przestępczości zorganizowanej, korupcji i prania pieniędzy³, z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie Wietnamu, w szczególności o wolności wypowiedzi⁴ oraz z dnia 7 lutego 2013 r.

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0367.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0286.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0245.

⁴ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0189.

w sprawie Laosu: sprawa Sombatha Somphone'a¹,

- uwzględniając swoje ostatnie rezolucje w sprawie państw członkowskich ASEAN, w szczególności rezolucję z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie starć na granicy między Tajlandią a Kambodżą², z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie Indonezji, w tym ataków na mniejszości³, z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie Birmy – przeprowadzenie wyborów i zwolnienie przywódczyni opozycji Aung San Suu Kyi⁴, z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie sytuacji w Birmy/Związku Myanmar⁵, z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie Tajlandii⁶, z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie sytuacji w Laosie i Wietnamie⁷ oraz z dnia 5 lutego 2009 r. w sprawie sytuacji uchodźców birmańskich w Tajlandii⁸,
 - uwzględniając Zasady przewodnie dotyczące biznesu i praw człowieka: Wdrażanie ram ONZ „Ochrona, poszanowanie i naprawa”, przyjęte przez Radę Praw Człowieka ONZ dnia 16 czerwca 2011 r.,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Rozwoju (A7-0441/2013),
- A. mając na uwadze, że ASEAN jest obecnie jedną z najważniejszych rozwijających się organizacji regionalnych na świecie, zarówno pod względem rozwoju gospodarczego, jak i dynamiki geopolitycznej;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z kartą ASEAN podpisaną w listopadzie 2007 r. ASEAN zyskuje osobowość prawną oraz ramy prawne i instytucjonalne, w tym tworzy się Komitet Stałych Przedstawicieli, który ma wspierać i koordynować pracę ASEAN;
- C. mając na uwadze, że wspólnota gospodarcza ASEAN zamierza do 2015 r. stworzyć rynek wewnętrzny dla 600 mln ludzi, co sprawi, że rynek ASEAN wraz ze swoimi konkurencyjnymi podmiotami gospodarczymi i szybko rosnącym popytem wewnętrznym będzie porównywalny z innymi dużymi rynkami na świecie, takimi jak UE, Stany Zjednoczone, Chiny, Japonia i Indie, a w rezultacie stanie się silnym partnerem gospodarczym na rynku regionalnym i międzynarodowym; mając na uwadze, że proces ten postawi przed częścią państw członkowskich ASEAN wyzwania pod względem konkurencyjności, stabilności społecznej oraz wzmocnienia i rozwoju socjalnych elementów procesu integracji;
- D. mając na uwadze, że starania państw członkowskich ASEAN w zakresie restrukturyzacji gospodarczej po azjatyckim kryzysie finansowym w 1997 r. umożliwiły im wykazanie się

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0058.

² Dz.U. C 188E z 28.6.2012, s. 57.

³ Dz.U. C 33E z 5.2.2013, s. 201.

⁴ Dz.U. C 99E z 3.4.2012, s. 120.

⁵ Dz.U. C 161E z 31.5.2011, s. 154.

⁶ Dz.U. C 161E z 31.5.2011, s. 152.

⁷ Dz.U. C 285E z 21.10.2010, s. 76.

⁸ Dz.U. C 67E z 18.3.2010, s. 144.

ogólną dobrą odpornością na bieżący światowy kryzys gospodarczy;

- E. mając na uwadze, że w 1993 r. utworzono Forum Regionalne ASEAN, aby pogłębić dialog i konsultacje w kwestiach politycznych i dotyczących bezpieczeństwa oraz przyczynić się do stworzenia budującej zaufanie i prewencyjnej dyplomacji w regionie Azji i Pacyfiku;
- F. mając na uwadze, że na ostatnim szczycie ASEAN wezwano do denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego i zachęcono państwa posiadające broń jądrową do przystąpienia do protokołu do Traktatu o strefie wolnej od broni jądrowej w Azji Południowo-Wschodniej; mając na uwadze, że uczestnicy szczytu omawiali także ewentualne przyszłe uczestnictwo Timoru Wschodniego w ASEAN;
- G. mając na uwadze, że Chiny pogłębiły swoje powiązania gospodarcze z krajami Azji Południowo-Wschodniej; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie ASEAN pogłębiły współpracę ze Stanami Zjednoczonymi w zakresie bezpieczeństwa na morzu; mając na uwadze, że Rosja postrzega Azję jako istotną część swojej międzynarodowej strategii; mając na uwadze, że kraje ASEAN wciąż odgrywają ważną rolę w utrzymaniu pokoju i stabilności w regionie; mając na uwadze, że UE i ASEAN wspólnie wyrażają zaniepokojenie nierozwiązanymi sporami terytorialnymi o Morze Południowochińskie oraz są żywotnie zainteresowane utrzymaniem pokoju i stabilności oraz przestrzeganiem prawa międzynarodowego, a zwłaszcza Karty Narodów Zjednoczonych i Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 1982 r.; wspiera sześciopunktowy plan w sprawie Morza Południowochińskiego z lipca 2012 r. oraz wytyczne dotyczące wdrożenia Deklaracji w sprawie postępowania stron na Morzu Południowochińskim z 2011 r., które zachęcają do pokojowego rozwiązania;
- H. mając na uwadze, że w Deklaracji praw człowieka ASEAN utrzymano możliwość przyjmowania przez poszczególne państwa własnych instrumentów prawnych na rzecz ochrony praw człowieka, chociaż deklaracja ustanawia ogólne ramy ochrony praw człowieka dla całego regionu;
- I. mając na uwadze, że dnia 8 listopada 2013 r. tajfun Haiyan zdewastował Filipiny, niszcząc całe miasta, a w rezultacie spowodował wciąż nieznaną, lecz szacowaną na tysiące liczbę ofiar oraz pozbawił dachu nad głową miliony ludzi; mając na uwadze, że był to najpotężniejszy cyklon, jaki kiedykolwiek uderzył w ląd, co pokazuje ogromne niebezpieczeństwo, jakie niosą ze sobą coraz częściej występujące ekstremalne warunki pogodowe;
- J. mając na uwadze, że wysoki poziom zanieczyszczenia spowodowany dymem z ogromnych pożarów lasów w regionie ma poważne skutki dla środowiska i może stanowić nietypowe zagrożenie dla bezpieczeństwa;
- K. mając na uwadze, że UE i ASEAN mają wspólny polityczny cel, jakim jest wspieranie dobrobytu, współpracy i pokoju w poszczególnych regionach oraz na całym świecie;
- L. mając na uwadze, że celem planu działania z Bandar Seri Begawanu z 2012 r. przyjętego przez UE i ASEAN jest większe strategiczne ukierunkowanie na współpracę w zakresie

trzech filarów ASEAN, a także na współpracę kulturalną i rozwojową, a jego częścią są regularne posiedzenia na szczeblu ministerialnym i urzędników wyższego szczebla;

- M. mając na uwadze, że w obliczu toczących się negocjacji w sprawie umów o wolnym handlu między UE a Malezją, Tajlandią i Wietnamem, a także zawarcia umowy o wolnym handlu między UE a Singapurem oraz długofalowego celu, jakim jest zawarcie międzyregionalnej umowy o wolnym handlu, coraz pilniejsze staje się opracowanie wraz z partnerami z ASEAN bardziej kompleksowych ram politycznych;
1. uważa, że ASEAN jako ważny podmiot gospodarczy w regionie i na świecie może odegrać ważną rolę w promowaniu pokojowego, wielostronnego porządku na świecie; ma nadzieję na dalszy rozwój zdolności instytucjonalnych, ekonomicznych i politycznych ASEAN;
 2. zdecydowanie zachęca ASEAN do dalszego podążania ścieżką integracji politycznej i gospodarczej, w szczególności do realizacji ambitnego planu ASEAN dotyczącego stworzenia wspólnoty gospodarczej do 2015 r., w tym liberalizacji swojego wewnętrznego rynku pracy, która przyniosłaby ogromne korzyści wszystkim uczestniczącym krajom;
 3. gratuluje przywódcom ASEAN znacznego postępu, jaki osiągnięto w procesie integracji regionalnej, czego najbardziej wyraźnym przykładem jest zbliżające się ustanowienie wspólnoty gospodarczej ASEAN; jest zdania, że tym pozytywnym zmianom powinno towarzyszyć pogłębienie parlamentarnego wymiaru ASEAN, oraz zachęca przywódców ASEAN, aby zastanowili się nad oficjalnym uznaniem – w karcie – roli Zgromadzenia Międzyparlamentarnego ASEAN (AIPA) jako integralnej części ASEAN;
 4. podkreśla wielki potencjał gospodarczy regionu ASEAN i zachęca państwa ASEAN oraz krajowe i zagraniczne przedsiębiorstwa działające w krajach ASEAN, by stosowały zasady społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, aktywnie przestrzegały podstawowych norm pracy MOP oraz wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, promowały odpowiednią ochronę zatrudnienia i dostępność godnych warunków pracy, a także stworzyły klimat bardziej sprzyjający rozwojowi związków zawodowych i ich działalności; w związku z tym wzywa Komisję do pomocy przy opracowywaniu środków umożliwiających zwiększenie międzynarodowych i miejscowych możliwości egzekwowania prawa;
 5. jest zdania, że państwa ASEAN powinny zmierzać ku nowej fazie rozwoju gospodarczego i społecznego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, ze szczególnym uwzględnieniem propagowania praw człowieka oraz praw socjalnych, pracowniczych i gospodarczych swoich obywateli, by zapewnić większą równość i sprawiedliwość społeczną; uważa, że w tym celu państwa ASEAN powinny wykorzystywać rosnący dobrobyt gospodarczy do umacniania sieci zabezpieczenia społecznego i ochrony socjalnej; wzywa również UE do zacieśniania współpracy w dziedzinie praw człowieka, aby przyczynić się do skutecznego działania Międzyparlamentarnej Komisji ds. Praw Człowieka ASEAN (AICHR) w dziedzinie propagowania praw człowieka i ich ochrony;
 6. podkreśla, że UE i ASEAN dzielą te same wartości i mają wspólne interesy polityczne i gospodarcze, które należy nadal rozwijać, traktując je jako kwestie o wysokim priorytecie oraz podnosząc do rangi strategicznego partnerstwa; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że

mając na uwadze znaczenie tych stosunków, ESDZ aktywnie rozważa mianowanie szefa delegatury UE w ASEAN; oczekuje, że doprowadzi to do lepszej koordynacji między szefem delegatury UE w ASEAN a ambasadami państw członkowskich oraz do zwiększenia politycznej wiarygodności i widoczności UE; wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel oraz Komisję do przedstawienia zmienionej, bardziej złożonej strategii dla Azji Południowo-Wschodniej;

7. uważa, że UE i jej państwa członkowskie powinny pracować nad wspólnym i spójnym podejściem do regionu ASEAN, wspierając i uzupełniając się wzajemnie, co pozwoli UE na silniejszą obecność gospodarczą i polityczną w regionie; uważa, że należy zwiększyć obecność przedstawicieli UE i państw członkowskich na forach regionalnych i krajowych ASEAN na wszystkich szczeblach;
8. proponuje, aby Unia starała się uświadomić opinię publiczną tych krajów, że prowadząc politykę zagraniczną, Unia pełni rolę organu regulacyjnego, dążącego do wspierania integracji regionalnej poprzez dialog polityczny, preferencyjne umowy handlowe i umowy o partnerstwie;
9. z zadowoleniem przyjmuje negocjacje w sprawie siedmiu umów o partnerstwie i współpracy między UE i siedmioma państwami członkowskimi ASEAN, które będą fundamentami umożliwiającymi pogłębienie wzajemnych stosunków, oraz podkreśla potrzebę przyspieszenia negocjacji z pozostałymi państwami członkowskimi ASEAN; wzywa do szybkiej ratyfikacji istniejących umów o partnerstwie i współpracy; uważa jednak, że umowy o partnerstwie i współpracy z poszczególnymi krajami nie powinny stać się przeszkodą dla ogólnych stosunków między UE a ASEAN;
10. wspiera pogłębienie parlamentarnego wymiaru tych stosunków; uważa, że stworzenie formalnego Zgromadzenia Międzyparlamentarnego Euro-ASEAN doprowadziłoby – przy sprzyjających warunkach – do dalszego zacieśnienia stosunków między UE a państwami członkowskimi ASEAN, a także stanowiłoby forum wielostronnej wymiany, które w bardziej złożony sposób podchodziłoby do zagadnień natury globalnej; proponuje także stworzenie powiązań między parlamentarną Podkomisją Praw Człowieka a Międzyrządową Komisją ds. Praw Człowieka ASEAN (AICHR); uważa, że Urząd ds. Promowania Demokracji Parlamentarnej mógłby udzielić wsparcia Zgromadzeniu Międzyparlamentarnemu ASEAN (AIPA) w zakresie tworzenia zdolności, zwiększając rolę parlamentów krajowych oraz AIPA wewnątrz ASEAN;
11. podkreśla konieczność zintensyfikowania posiedzeń wysokiego szczebla oraz wzajemnej współpracy i zrozumienia na forach międzynarodowych, takich jak ONZ lub jej agencje, MFW oraz WTO;
12. podkreśla, że należy na szczeblu państwowym i parlamentarnym podnieść rangę i dalej rozwijać współpracę w ramach dialogu Azja-Europa (ASEM) i euroazjatyckiego partnerstwa parlamentarnego (ASEP) jako istniejących forów dialogu między UE a ASEAN;
13. wspiera ASEAN w znajdowaniu sobie miejsca między sprzecznymi interesami gospodarczymi i w zakresie bezpieczeństwa Chin, Japonii i Stanów Zjednoczonych; pragnie, by UE była aktywnym partnerem ASEAN w jego dążeniach do znajdowania

pozamilitarnych rozwiązań ważnych problemów geostrategicznych i w zakresie bezpieczeństwa, dzieląc się unijnymi doświadczeniami w zapobieganiu konfliktom, rozwiązywaniu konfliktów i rozstrzyganiu sporów granicznych i terytorialnych, w celu szerzenia pokoju i zwiększania stabilności regionu;

14. jest zaniepokojony ostatnimi wydarzeniami na Morzu Południowochińskim oraz z zadowoleniem przyjmuje prace grupy roboczej ds. wdrożenia Deklaracji w sprawie postępowania stron na Morzu Południowochińskim, której celem jest znalezienie pokojowego i korzystnego dla obu stron rozwiązania sporu o granicę morską w tym regionie;
15. wzywa Unię Europejską, aby przyczyniła się do złagodzenia napięć geopolitycznych w regionie poprzez utrzymywanie bliskich stosunków z ASEAN, co pozwoli na ulepszenie mechanizmów rozwiązywania konfliktów;
16. dostrzega wysiłki państw ASEAN w dziedzinie zwalczania piractwa i z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe pozytywne doniesienia na ten temat; podkreśla, że szlaki żeglugi morskiej w regionie mają istotne i wielowymiarowe znaczenie dla gospodarki światowej oraz są podatne na zagrożenia; uważa, że kwestia ta powinna znaleźć stałe odzwierciedlenie w działaniach UE w tym regionie;
17. wzywa Komisję i ESDZ do dalszego zapewniania wsparcia Sekretariatowi ASEAN i jego instytucjom w wysiłkach na rzecz budowania zdolności, przy wykorzystaniu doświadczeń UE; sugeruje, że program wspierania integracji regionalnej ASEAN przez UE (ARISE) powinien być kontynuowany;
18. zachęca do popierania transregionalnych wizyt artystów i wzywa państwa członkowskie, aby zachęcały do szerszego informowania na temat regionu ASEAN w publicznych mediach i w systemie kształcenia oraz zwiększyły swoją obecność w regionie za pomocą instytucji kulturalnych lub w inny sposób, co doprowadziłoby do poszerzenia więzi kulturowych z państwami ASEAN oraz do pogłębienia wzajemnej znajomości kultury i promowania dialogu kulturowego;
19. uważa, że warto byłoby rozważyć zorganizowanie roku kultury, którego temat zmieniałby się co roku i w czasie którego jedno z państw UE byłoby przedstawiane w państwach członkowskich ASEAN, a państwo ASEAN w Europie;
20. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE jest obecnie największym partnerem większości państw członkowskich ASEAN w dziedzinie współpracy naukowej; sugeruje, że program Komisji „Horyzont 2020” dotyczący badań i innowacji powinien być aktywniej promowany wśród instytucji naukowych w tym regionie;
21. podkreśla, że programy wymiany sprzyjające mobilności młodych ludzi, takie jak Erasmus, mają istotne znaczenie dla międzykulturowej współpracy studenckiej i naukowej między placówkami szkolnictwa wyższego w UE i ASEAN; sugeruje stworzenie centrów badań ASEAN na europejskich uniwersytetach i unijnych centrów badań na uniwersytetach ASEAN, a także zapewnienie większych możliwości uzyskiwania wspólnych dyplomów; uważa, że UE musi rozszerzyć ofertę programową w języku angielskim na uniwersytetach, aby ułatwić studentom z Azji dostęp do

europejskich uniwersytetów, podczas gdy badacze z UE powinni uzyskać pomoc w dołączaniu do programów badawczych w Azji, w tym we współpracy z siecią uniwersytetów ASEAN (AUN);

22. proponuje, aby podjąć działania – zwłaszcza przy zastosowaniu nowego instrumentu partnerstwa – w celu zintensyfikowania regularnych wymian i procesów wzajemnego uczenia się, na przykład na temat społeczeństw wielokulturowych i struktur państwa demokratycznego w XXI wieku; podkreśla potrzebę uwzględniania praw mniejszości oraz promowania równości płci i równouprawnienia kobiet, a także poprawy warunków życia dziewcząt i kobiet, podniesienia standardów socjalnych i norm pracy, w tym dzięki zniesieniu pracy przymusowej i pracy dzieci, promowaniu odpowiedniej ochrony zatrudnienia i dostępności godnych warunków pracy, wprowadzeniu trwałego i kompleksowego systemu świadczeń socjalnych, systemu prawnego i systemu bezpieczeństwa oraz współpracy gospodarczej i innych stosownych środków;
23. podkreśla znaczenie rozwoju kontaktów międzyludzkich i docenia pracę Fundacji Azja-Europa (ASEF), której główną funkcją jest tworzenie powiązań między społeczeństwami obywatelskimi w obu regionach; wzywa UE do przyjęcia bardziej aktywnej i znaczącej roli instytucjonalnej niż jedynie zwykłe członkostwo;
24. wzywa do uruchomienia inicjatywy dotyczącej partnerstwa miast w celu powiązania regionów w Europie i Azji, które dotychczas przeprowadziły niewiele wymian;
25. sugeruje, aby UE pogłębiła międzyregionalną współpracę z ASEAN w zakresie zapobiegania katastrofom i kryzysom oraz zarządzania kryzysowego, a także przy podejmowaniu poważnych wyzwań, takich jak zrównoważony rozwój w następujących obszarach: bezpieczeństwo żywnościowe, gospodarka zasobami (w tym wykorzystanie zasobów wodnych i morskich, również w podregionie Mekongu), inwestycje w rolnictwie, wspieranie drobnych rolników, urbanizacja, łączność i transport, zmiana klimatu, energia ze źródeł odnawialnych, efektywność energetyczna i transformacja energetyki, turystyka, badania i innowacje;
26. zauważa, że ubóstwo nadal stanowi problem w krajach ASEAN, przy czym dotyka głównie kobiety, osoby słabo wykształcone, mieszkańców obszarów wiejskich oraz mniejszościowe grupy etniczne lub wyznaniowe; dostrzega w związku z tym konieczność lepszego rozdziału dóbr i wspierania sprawiedliwości społecznej na wszystkich szczeblach oraz uważa, że wciąż potrzebna jest nowa strategia UE na rzecz wspierania rozwoju i zwalczania nierówności w tych krajach, w tym przez zapewnienie dostępu do finansowania przy pomocy mikrokredytów; jest zdania, że taka strategia powinna opierać się przede wszystkim na następujących zasadach: spójność polityki na rzecz rozwoju, długoterminowa skuteczność pomocy, priorytetowe traktowanie podstawowych potrzeb społecznych oraz uczestnictwo podmiotów krajowych, w tym parlamentów krajowych, władz lokalnych, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwoju, a także społeczeństwa obywatelskiego;
27. podkreśla fakt, że UE powinna zapewnić wsparcie Międzyrządowej Komisji ds. Praw Człowieka ASEAN w zakresie tworzenia zdolności, a także wsparcie techniczne Komisji ds. Kobiet i Dzieci ASEAN;

28. oczekuje pogłębionej współpracy i wzajemnego zbliżenia w kwestiach dotyczących praw człowieka, takich jak wolność wypowiedzi, wolność mediów, wolność zrzeszania się i zgromadzeń, w tym związków zawodowych; uważa, że zarówno w UE, jak i w ASEAN istnieją obszary, które wymagają poprawy, przykładowo kwestia traktowania migrantów i mniejszości;
29. oczekuje, że przegląd zakresu uprawnień Międzyrządowej Komisji ds. Praw Człowieka ASEAN będzie stanowił okazję do zwiększenia jej roli; wzywa ASEAN do opracowania standardów i zasad ułatwiających wdrożenie Deklaracji praw człowieka ASEAN; podkreśla, że zobowiązania państw członkowskich ASEAN podjęte na mocy prawa międzynarodowego znoszą wszelkie postanowienia tej deklaracji, które są sprzeczne z tym prawem; proponuje także, aby w przyszłości opracować regionalne mechanizmy rozstrzygania sporów i nakładania sankcji w przypadku łamania praw człowieka, na wzór mechanizmów istniejących już w innych regionach, takich jak np. Europejski Trybunał Praw Człowieka; wspiera pogłębioną współpracę w zakresie wzajemnych problemów dotyczących praw człowieka;
30. wzywa UE do udoskonalenia wsparcia i współpracy, tak aby zwalczać korupcję, między innymi przez zachęcanie do ratyfikacji i wdrożenia Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji;
31. wzywa Komisję do udzielania krajom ASEAN dalszej pomocy na rzecz zwalczania różnic między tymi krajami i do wspierania ich na drodze do integracji politycznej, gospodarczej i instytucjonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem krajów najsłabiej rozwiniętych (Kambodża, Laos i Mjanma);
32. wzywa do wdrożenia wytycznych UE w zakresie polityki gruntowej z 2004 r., aby przeciwdziałać zawłaszczaniu ziemi; w szczególności podkreśla, że darczyńcy powinni angażować się w politykę gruntową ukierunkowaną na obronę i umacnianie drobnego rolnictwa rodzinnego;
33. wyraża uznanie dla decyzji państw członkowskich ASEAN dotyczącej ogłoszenia ASEAN strefą wolną od broni jądrowej i uważa, że za tym przykładem powinny pójść inne państwa;
34. wyraża zaniepokojenie z powodu polityki ekologicznej, a w szczególności z powodu liczby nielegalnych przypadków pozyskiwania drewna, wypalania i powstającego w efekcie smogu, który ma znaczący negatywny wpływ na środowisko również poza granicami ASEAN; ubolewa, że polityka UE w zakresie biopaliw przyczynia się do gwałtownego wzrostu produkcji oleju palmowego, prowadzącej do wywłaszczania ubogich mieszkańców wsi lub do niekorzystnego włączania ich do plantacji oleju palmowego; uważa zatem, że w ramach pomocy rozwojowej konieczne jest wspieranie prawa osób ubogich do ziemi w krajach rozwijających się; zachęca do większych starań na rzecz ochrony środowiska i różnorodności biologicznej, pochwała pracę Centrum na rzecz Różnorodności Biologicznej ASEAN i oczekuje ściślejszej współpracy między UE a ASEAN w sprawie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;
35. wzywa państwa członkowskie ASEAN do osiągnięcia porozumienia w sprawie skoordynowanych środków służących zapobieganiu pożarom niszczącym środowisko oraz

ich powstrzymywaniu; nalega, aby Indonezja ratyfikowała porozumienie z 2002 r. w sprawie zanieczyszczenia powietrza wskutek pożarów w regionie;

36. podkreśla, że UE powinna także pogłębić dialog polityczny i współpracę w takich kwestiach jak prawa podstawowe, w tym prawa mniejszości etnicznych i wyznaniowych, a także – dbając o wolność wypowiedzi i swobodny przepływ informacji – w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz dotyczących praworządności i bezpieczeństwa, takich jak zwalczanie przestępczości międzynarodowej, korupcja, uchylanie się od płacenia podatków, pranie pieniędzy, handel ludźmi i narkotykami, zwalczanie terroryzmu, nieprolifracja, rozbrojenie, bezpieczeństwo morskie i cybernetyczne;
37. wyraża zaniepokojenie z powodu problemów urbanistycznych będących wynikiem rozwoju gospodarczego, z jakimi borykają się kraje ASEAN, a które obejmują takie kwestie, jak zarządzanie przepływami migracyjnymi ze wsi do miast, planowanie zagospodarowania przestrzennego w miastach oraz wyposażenie w podstawową infrastrukturę i usługi, przeciwdziałanie powstawaniu slumsów oraz potrzeba korzystania z czystych i odnawialnych źródeł energii, by przeciwdziałać zanieczyszczeniu środowiska; apeluje do Komisji o współpracę z krajami ASEAN w zakresie strategii służących rozwiązywaniu tych problemów;
38. proponuje wspierać regionalną integrację gospodarczą, zwłaszcza w odniesieniu do swobodnego przepływu towarów, usług i inwestycji oraz mobilności wykwalifikowanych robotników, a także dalej pogłębiać współpracę w zakresie zarządzania katastrofami i kryzysami, w dziedzinie bezpieczeństwa, w walce z ubóstwem oraz w kwestiach dotyczących migracji;
39. przypomina, że ważne jest także wspieranie dynamicznie rozwijającego się sektora prywatnego przez intensyfikację dialogu między przedsiębiorstwami europejskimi i azjatyckimi oraz współpracę publiczno-prywatną w kwestiach finansowych, inwestycyjnych, gospodarczych i handlowych, w tym umiędzynaradawiania małych i średnich przedsiębiorstw z Europy i ich dostępu do rynku, a także w kwestii trwającego kryzysu finansowego na świecie; zachęca UE i ASEAN do wymiany najlepszych praktyk w tym zakresie;
40. zauważa, że dla kilku członków ASEAN eksport wyrobów włókienniczych do UE stanowi ważny sektor, i przypomina, że przyznanie GSP i GSP Plus jest związane z wdrożeniem podstawowych norm pracy MOP oraz innych podstawowych konwencji międzynarodowych o istotnym znaczeniu dla zrównoważonego rozwoju;
41. wzywa przywódców państw członkowskich ASEAN, by wspierali cel UE, jakim jest uczestnictwo w przyszłych szczytach Azji Wschodniej w związku z przystąpieniem UE do Traktatu o wzajemnych stosunkach i współpracy w Azji Południowo-Wschodniej;
42. z zadowoleniem przyjmuje proces pokojowy i reformy demokratyczne w Mjanmie/Birmie, które stwarzają historyczną szansę na znaczne pogłębienie stosunków między UE a ASEAN; jednakże pozostaje szczególnie zaniepokojony sytuacją mniejszości etnicznych; wzywa rząd Birmy i jej sąsiadów będących członkami ASEAN, aby dołożyli wszelkich starań w celu poprawy warunków życia ludu Rohingya i

wzmocnienia ich praw obywatelskich;

43. z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację statutowi Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) przez Kambodżę i Filipiny oraz wzywa wszystkie państwa członkowskie ASEAN do pójścia ich śladem; jednocześnie apeluje do wszystkich państw członkowskich ASEAN, aby dostosowały się do ogólnoświatowej tendencji do znoszenia kary śmierci; zachęca państwa członkowskie ASEAN do ratyfikacji i wdrożenia Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji;
44. wyraża uznanie dla Indonezji i Filipin za aktywne zaangażowanie w partnerstwo na rzecz otwartego rządu oraz zobowiązania podjęte na rzecz większej otwartości rządu i integralności publicznej; proponuje, aby pozostałe kraje ASEAN dążyły do uczestnictwa w tym partnerstwie oraz opracowały własne plany działania w ścisłej i konstruktywnej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i organizacjami oddolnymi;
45. wyraża jednak obawę, że w wielu krajach ASEAN przypadki grabieży ziemi, bezkarność osób mających powiązania z elitami rządzącymi oraz korupcja zagrażają ogromnemu postępowi gospodarczo-społecznemu w regionie ASEAN;
46. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji ESDZ, Radzie, Komisji, Zgromadzeniu Międzyparlamentarnemu ASEAN (AIPA), Sekretariatowi ASEAN oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich ASEAN.

UZASADNIENIE

Celem sprawozdania jest zwrócenie odpowiedniej uwagi na stosunki UE-ASEAN, które niezaskądnie były często spychane na dalszy plan w stosunku do relacji UE z Chinami, Japonią i Indiami. Taki stan rzeczy utrzymuje się, mimo że siła nabywcza i wielkość gospodarki ASEAN jest już porównywalna z chińską, a wpływy polityczne ASEAN zwiększają się.

Podobieństwa między UE a ASEAN niosą ze sobą znaczny potencjał w zakresie tworzenia synergii i wdrażania procesów wzajemnego uczenia się. W sprawozdaniu próbuje się zbadać, w jaki sposób pogłębione powiązania gospodarcze można uzupełnić bardziej odpowiednimi ramami i stosunkami społeczno-politycznymi i instytucjonalnymi. W sprawozdaniu przedstawiono także pomysły na to, w jaki sposób dwustronne stosunki między regionami mogą zostać wyniesione na nowy poziom. Ocena i zalecenia są przedstawione w kontekście trwającego ambitnego procesu integracji wewnętrznej ASEAN, wschodzących sił politycznych i wyzwań dla demokracji takich jak te, z którymi musi się mierzyć kraj obejmujący jako następny przewodnictwo w ASEAN, tj. Mjanma/Birma, gdzie trwa gwałtowna przemiana i ewolucja w stronę demokracji.

Zalecenia zawarte w niniejszym sprawozdaniu wpisują się w proces ASEM, deklarację norymberską, plan działania z Bandar Seri Begawanu, Traktat o wzajemnych stosunkach i współpracy w Azji Południowo-Wschodniej oraz przyszłe umowy o partnerstwie i współpracy.

Sprawozdanie zawiera analizę i sugestie dotyczące przyszłych stosunków UE-ASEAN w kontekście globalnym, mając na uwadze w szczególności Chiny, Japonię i Stany Zjednoczone, a także zwraca uwagę na możliwość zwiększenia wkładu UE na rzecz procesu integracji ASEAN.

Sprawozdanie pomija kwestię stosunków UE z poszczególnymi państwami członkowskimi ASEAN. Zostaną one omówione w serii szczegółowych rezolucji, które mają zostać przyjęte w charakterze zaleceń Parlamentu dotyczących negocjacji umów o partnerstwie i współpracy lub w ramach procedury zgody i będą towarzyszyły sprawozdaniom dotyczącym wdrażania nowych umów o partnerstwie i współpracy. Z tego samego względu w sprawozdaniu nie uwzględniono dwustronnych stosunków między państwami członkowskimi ASEAN.

30.8.2013

OPINIA KOMISJI ROZWOJU

dla Komisji Spraw Zagranicznych

Przyszłość stosunków między UE a ASEAN
(2013/2148 (INI))

Sprawozdawca: Ricardo Cortés Lastra

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. gratuluje krajom ASEAN spektakularnego postępu gospodarczego, jaki osiągnęły one w ostatnich latach; jest jednak świadom, że utrzymują się nierówności gospodarcze i społeczne między krajami ASEAN i wewnątrz nich, i uważa, że niezbędna jest nowa unijna strategia pomocy na rzecz rozwoju i zwalczania nierówności w tych krajach; uważa, że strategia taka powinna się opierać na europejskim konsensusie na rzecz rozwoju, który przyjęto w 2005 r., oraz na zasadach ustalonych przez Komisję w programie działań na rzecz zmian¹;
2. jest zdania, że strategia taka powinna opierać się przede wszystkim na następujących zasadach: spójności polityki na rzecz rozwoju, długoterminowej skuteczności pomocy, pierwszeństwa podstawowych potrzeb społecznych, w szczególności ochrony zdrowia i edukacji, oraz na uczestnictwie podmiotów krajowych, takich jak parlamenty krajowe, władze lokalne, organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwoju i społeczeństwo obywatelskie;
3. zauważa, że podczas gdy ogólnym celem współpracy między UE a ASEAN w okresie 2011-2013 jest sprzyjanie integracji regionalnej w ASEAN, np. przez umożliwienie stworzenia wspólnoty ASEAN do 2015 r., to programy międzysektorowe obejmują m.in. negocjowanie umów o wolnym handlu; w tym kontekście przypomina, że nie należy mylić „strategii wzrostu” z długoterminową strategią rozwoju, która wiąże się z finansowaniem celów długoterminowych, takich jak zdrowie, edukacja, dostęp do energii na obszarach wiejskich, wspieranie drobnych rolników itp.; w szczególności wzywa

¹ COM(2011)0637 final z dnia 13.10.2011 r., „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”.

Komisję do zapewnienia, by programy finansowane z instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju były bezpośrednio powiązane z nadrzędnym celem, którym jest eliminacja ubóstwa, zgodnie z zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju zapisaną w art. 208 TFUE;

4. apeluje do Komisji o skoordynowanie zasad i celów tej polityki z dotychczasowymi i nowymi darczyńcami, zwłaszcza z Chinami i Indiami, przy czym za punkt odniesienia należy przyjąć milenijne cele rozwoju ONZ i milenijne cele rozwoju na okres po 2015 r.; apeluje do nowych darczyńców, by wzięli na siebie odpowiedzialność za rozwój w regionie stosownie do ich pozycji wschodzących potęg oraz by dążyli do wprowadzenia podatku od transakcji finansowych służącego finansowaniu współpracy na rzecz rozwoju;
5. uważa, że kraje ASEAN, opracowując swoje strategie rozwoju średnio- i długoterminowego, powinny bez zwłoki podjąć poważne wyzwania społeczne, urbanistyczne i środowiskowe, przed jakimi stoją, w związku ze zrównoważonym zarządzaniem zasobami, zwłaszcza z gospodarką wodną, ochroną różnorodności biologicznej, bezpieczeństwem żywnościowego i zmianą klimatu, a także z reagowaniem na klęski żywiołowe często dotykające kraje ASEAN; w związku z tym wzywa Komisję do wspierania wysiłków krajów ASEAN oraz do zacieśniania współpracy między UE a ASEAN;
6. zauważa również, że ubóstwo nadal jest w tych krajach problemem, przy czym dotyka głównie kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach, mieszkańców obszarów wiejskich oraz mniejszościowe grupy etniczne lub wyznaniowe; dostrzega w związku z tym konieczność lepszego rozdziału dóbr oraz wspierania sprawiedliwości społecznej na wszystkich szczeblach, gdyż nierówności utrudniają wzrost gospodarczy i osiągnięcie milenijnych celów rozwoju oraz mogą prowadzić do konfliktów społecznych;
7. podkreśla, że działania UE w tym regionie powinny być przygotowywane we współpracy z władzami danych krajów, w sposób spójny z nowymi realiami i potrzebami regionu, oraz że należy zarazem uwzględniać szczególną sytuację i potrzeby poszczególnych państw, by pomoc UE przyczyniała się do zrównoważonego wzrostu tego obszaru;
8. z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż w karcie ASEAN podkreślono znaczenie praworządności, dobrego sprawowania władzy, zasad demokracji i rządów konstytucyjnych; ubolewa jednak, że w karcie brakuje mechanizmów rozstrzygnięcia sporów i sankcji za łamanie praw człowieka;
9. jest zdania, że państwa ASEAN powinny zmierzać ku nowej fazie rozwoju gospodarczego i społecznego, sprzyjającego włączeniu społecznemu, ze szczególnym uwzględnieniem propagowania praw człowieka oraz praw socjalnych, pracowniczych i gospodarczych przynależnych mieszkańcom, by zagwarantować powstanie społeczeństw charakteryzujących się większą równością i sprawiedliwością; uważa, że w tym celu rosnące bogactwo gospodarcze należy wykorzystywać do umacniania sieci ochrony i zabezpieczeń społecznych; wzywa również UE do zacieśniania współpracy w dziedzinie praw człowieka, aby przyczynić się do skutecznego działania Międzyrządowej Komisji Praw Człowieka ASEAN (AICHR) w dziedzinie propagowania praw człowieka i ich ochrony;

10. wzywa UE do udoskonalenia wsparcia i współpracy, by zwalczać korupcję, m.in. przez zachęcanie do ratyfikacji i wdrożenia Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji;
11. zachęca również państwa ASEAN, by zapewniły pełne i skuteczne stosowanie przez ich przedsiębiorstwa norm ochrony środowiska i standardów pracy, zarówno krajowe, jak i zapisane w konwencjach MOP, oraz by tworzyły klimat bardziej sprzyjający rozwojowi związków zawodowych i ich działalności, oraz wzywa je, by w koordynacji ze społeczeństwem obywatelskim oraz organami krajowymi i regionalnymi działały na rzecz obrony praw socjalnych i pracowniczych; apeluje do przedsiębiorstw krajowych i zagranicznych działających w krajach ASEAN, by stosowały zasady społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;
12. jest zdania, że w perspektywie zwiększenia roli popytu wewnętrznego w stosunku do eksportu w przyszłym rozwoju gospodarczym tych państw działania krajów ASEAN na rzecz zwalczania ubóstwa w grupach społecznych spychanych na margines i podatnych na zagrożenia oraz na rzecz włączania tych grup do społeczeństwa mogą stanowić dla tych państw ogromny potencjał rozwoju;
13. wzywa Komisję do dalszego wspierania krajów ASEAN w zwalczaniu nierówności między nimi i w dążeniu do integracji politycznej, gospodarczej i instytucjonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem krajów najsłabiej rozwiniętych (Kambodża, Laos i Mjanma), oraz do wspierania w krajach ASEAN dostępu słabszych grup społecznych, takich jak kobiety i mniejszości etniczne, do środków finansowych, zwłaszcza z wykorzystaniem mikrokredytów;
14. potępia negatywny wpływ polityki UE w dziedzinie biopaliw, wyrażający się w zawłaszczaniu ziem w Azji Południowej, gdzie państwa członkowskie UE są głównym motorem gwałtownego wzrostu produkcji oleju palmowego (zwłaszcza w Indonezji i Malezji), prowadzącej do wywłaszczania ubogich mieszkańców wsi lub do wymuszonego włączania ich do plantacji oleju palmowego; uważa natomiast, że w ramach pomocy rozwojowej należy wspierać prawa osób ubogich do ziemi w krajach rozwijających się, zgodnie z podejściem opartym na poszanowaniu praw;
15. wzywa do wdrożenia wytycznych UE w zakresie polityki gruntowej z 2004 r., aby przeciwdziałać zawłaszczaniu ziemi; w szczególności podkreśla, że darczyńcy powinni angażować się w politykę gruntową ukierunkowaną na obronę i umacnianie drobnego rolnictwa rodzinnego;
16. wyraża zaniepokojenie z powodu problemów urbanistycznych będących wynikiem rozwoju gospodarczego, z jakimi borykają się kraje ASEAN, a które obejmują takie kwestie, jak zarządzanie przepływami migracyjnymi ze wsi do miast, planowanie zagospodarowania przestrzennego w miastach oraz wyposażenie w podstawową infrastrukturę i usługi, przeciwdziałanie powstawaniu slumsów oraz potrzeba korzystania z czystych i odnawialnych źródeł energii, by przeciwdziałać zanieczyszczeniu środowiska; apeluje do Komisji o współpracę z krajami ASEAN w kwestii strategii służących rozwiązywaniu tych problemów;

17. zachęca Komisję do intensyfikacji działań mających na celu wspieranie rozwoju potencjału administracji krajów ASEAN i ich organów integracji regionalnej oraz poprawę jakości rządzenia.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	28.8.2013
Wynik głosowania końcowego	+ : 20 - : 0 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Véronique De Keyser, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Bill Newton Dunn, Michèle Striffler, Ivo Vajgl
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Fiona Hall, Isabella Lövin, Judith Sargentini
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Pino Arlacchi, Zuzana Brzobohatá, Alejandro Cercas, Lara Comi, Emer Costello, James Nicholson, Carmen Romero López, Iuliu Winkler

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	21.11.2013
Wynik głosowania końcowego	+ : 61 - : 0 0 : 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Bastiaan Belder, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Tarja Cronberg, Arnaud Danjean, Mário David, Susy De Martini, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, György Schöpflin, Werner Schulz, Marek Siwiec, Laurence J.A.J. Stassen, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić, Boris Zala, Karim Zéribi
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Laima Liucija Andrikienė, Reinhard Bütikofer, Véronique De Keyser, Kinga Gál, Elisabeth Jeggle, Barbara Lochbihler, Jean Roatta
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Claudette Abela Baldacchino, Hiltrud Breyer, Chrysoula Paliadeli, Marie-Christine Vergiat